

Призначення судової почеркознавчої експертизи

Ухвала Київського апеляційного суду · 30 квітня 2026 · справа № 755/9838/23

Джерело: Єдиний державний реєстр судових рішень (reestr.court.gov.ua), документ № 136457478.

Копія для публікації на ukrpravo.org.

головуючого судді - Ратнікової В.М.

суддів - Кирилук Г.М.

- Рейнарт І.М.

при секретарі - Уляницькій М.В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні клопотання позивача ОСОБА_1 про призначення судової почеркознавчої експертизи у цивільному провадженні про продаж та витребування майна з чужого незаконного володіння,-

ВСТАНОВИВ:

У липні 2023 року ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до ОСОБА_2, третя особа: приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, про продаж та витребування майна з чужого незаконного володіння.

Позовні вимоги обґрунтовував тим, що він є власником квартири АДРЕСА_1.

22 лютого 2022 року він виїхав за межі України та був взятий на тимчасовий консульський облік в Генеральному консульстві України в м. Б. Йому стало відомо, що 25 травня 2023 року приватний нотаріус Харківського міського нотаріального округу Попрас Ю. В. посвідчила від його імені. Згодом він дізнався, що власником належної йому квартири стала ОСОБА_2 на підставі договору купівлі-продажу від 09 червня 2023 року, укладеного начебто від його імені.

Позивач стверджував, що не укладав жодних договорів щодо відчуження належної йому квартири і не мав такого наміру, повноважень на продаж квартири.

04 червня 2023 року за фактом підроблення документів щодо видачі довіреності він звернувся до Дніпровського управління Національної поліції з проханням розслідувати злочини. З урахуванням викладених обставин, позивач ОСОБА_1 просив суд: визнати недійсним договір купівлі-продажу квартири АДРЕСА_1 від 09 червня 2023 року, посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Захар. Одночасно з позовом ОСОБА_1 подав заяву про забезпечення позову, клопотання про витребування доказів та клопотання про призначення експертизи. Рішенням Дніпровського районного суду м. Києва від 21 жовтня 2024 року позов ОСОБА_1 до ОСОБА_2, третя особа: Приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу, про продаж та витребування майна з чужого незаконного володіння задоволено частково.

Витребувано із чужого незаконного володіння ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 квартиру АДРЕСА_1, реєстраційний номер об'єкта нерухомості АДРЕСА_1. В іншій частині позову відмовлено.

Стягнуто з ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 1073,6 грн. витрат по сплаті судового збору.

Не погоджуючись з ухваленим рішенням суду першої інстанції, представник відповідача ОСОБА_2 адвокат Красненко Юрій Володимирович просив скасувати рішення суду першої інстанції та залишити позов без змін. У відповідь на апеляційну скаргу позивача ОСОБА_1 адвокат Ліліцький Роман Володимирович просить апеляційну скаргу залишити без змін.

В обґрунтування змісту вимог апеляційної скарги зазначає, що рішення суду першої інстанції в оскаржуваній частині ухвалено з порушенням. Апеляційна скарга мотивована тим, що суд першої інстанції неповно з'ясував обставини, що мають значення для справи, зокрема зазначала, що позивач не надав належних доказів. У відповідь на апеляційну скаргу представник позивача ОСОБА_1 адвокат Ліліцький Роман Володимирович просить апеляційну скаргу залишити без змін.

Рух справи у суді апеляційної інстанції

Матеріалами справи підтверджується, що справа судами розглядалась неодноразово.

Постановою Київського апеляційного суду від 19 лютого 2025 року апеляційну скаргу ОСОБА_2, подану представником Красненком Юрієм Володимировичем, відхилено. Рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 21 жовтня 2024 року в частині витребування майна з чужого незаконного володіння скасовано та ухвалено рішення про продаж та витребування майна з чужого незаконного володіння. В іншій частині рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 21 жовтня 2024 року залишено без змін.

Стягнуто з ОСОБА_1, місце проживання: АДРЕСА_1, ідентифікаційний номер НОМЕР_1 на користь ОСОБА_2, місце проживання: АДРЕСА_2, ідентифікаційний номер НОМЕР_2 суму 1073,6 грн. витрат по сплаті судового збору.

Додатково постановою Київського апеляційного суду від 31 березня 2025 року стягнуто з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_2 судовий збір у розмірі 12 81.

Постановою Верховного Суду від 21 січня 2026 року касаційну скаргу ОСОБА_1 , в інтересах якого діє адвокат Ліліцький Роман Володимирови

Постанову Київського апеляційного суду від 19 лютого 2025 року скасовано, справу передано на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

У такому випадку рішення Дніпровського районного суду м. Києва від 21 жовтня 2024 року переглядається судом апеляційної інстанції за раніше поданс

Автоматизованим розподілом судової справи між суддями Київського апеляційного суду від 10 лютого 2026 року визначено склад колегії суддів: головук

Під час нового апеляційного розгляду справи позивач ОСОБА_1 та його представник - адвокат Клок Валентина Володимирівна просили призначити у справі судову почеркознавчу експертизу.

На виконання вимог статті 107 ЦПК України, сторона позивача надала суду оригінали документів, що містять вільні зразки підпису та почерк продажу квартири АДРЕСА_1 від 18 листопада 2014 року (нотаріальний бланк НАВ №973788).

Сторона позивача звертає увагу суду, що через постійне проживання позивача в Канаді (м. Сент-Джонс) та відсутністю можливості його особистої явки в Україну у зв'язку з військовою агресією, позивач ОСОБА_1 позбавлений можливості нада

Відповідач ОСОБА_6 та її представник - адвокат Пода Вячеслав Володимирович не заперечували проти призначення у справі почеркознавчої експертизи та надали суду оригінал до продажу квартири АДРЕСА_1 від 09 червня 2023 року (досліджуваний документ).

Третя особа: приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу Захарченко Тарас Сергійович судове засідання не з'явився. Про день та час слухання справи судом апеляційної інстанції повідомлявся у встановленому законом порядку.

Відповідно до вимог статті 128, 130 ЦПК України неявка сторін або інших осіб, які беруть участь у справі, належним чином повідомлених про час і міс

Перевіривши доводи сторони позивача про призначення у справі судової почеркознавчої експертизи, вислухавши думку учасників справи з пр

Згідно з частиною 1 статті 13 ЦПК України суд розглядає цивільні справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в ме

Нормою статті 103 ЦПК України визначено, що суд призначає експертизу у справі за сукупності таких умов: 1) для з'ясування обставин, що мають значе

Встановлено, що предметом судового розгляду у даній справі є вимога ОСОБА_1 про визнання недійсним договору купівлі-продажу квартири АДРЕСА_1 від 09 червня 2023 року, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Заха

В обґрунтування позовних вимог позивач ОСОБА_1 зазначав, що він не укладав жодних договорів щодо відчуження належної йому квартири продажу квартири.

В суді першої інстанції представник позивача подав клопотання про призначення у справі почеркознавчої експертизи та просив суд на вирішення експер

продажу квартири АДРЕСА_1 від 09 червня 2023 року особисто ОСОБА_1 , чи іншою особою?»Проведення експертизи просив доручити експертам дослідного інституту судових експертиз та гарантував оплату вартості проведення експертизи (а.с. 40-42 том 1).

Відповідач ОСОБА_2 підтримала клопотання позивача про призначення почеркознавчої експертизи.

Судом першої інстанції клопотання позивача про призначення у справі почеркознавчої експертизи вирішено не було.

Статтею 12 ЦПК України визначено, що цивільне судочинство здійснюється на засадах змагальності сторін.

Учасники справи мають рівні права щодо здійснення всіх процесуальних прав та обов'язків, передбачених законом.

Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім вип

Кожна сторона несе ризик настання наслідків, пов'язаних із вчиненням чи невчиненням нею процесуальних дій.

Суд, зберігаючи об'єктивність і неупередженість, сприяє учасникам судового процесу в реалізації ними прав, передбачених цим Кодексом.

Виходячи з положень статті 13 ЦПК України, в якій передбачено, що кожна сторона розпоряджається своїми правами на власний розсуд, у тому ч

За змістом частин другої, третьої статті 102 ЦПК України предметом висновку експерта може бути дослідження обставин, які входять до предмета доказ

Статтею 1 Закону України "Про судову експертизу" передбачено, що судову експертизу - це дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання ви

Порядок призначення судової експертизи врегульовано статтями 102-108 ЦПК України, Законом України «Про судову експертизу», Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних до

методичними рекомендаціями з питань підготовки матеріалів та призначення судових експертиз, затверджених наказом Міністерства юсти

Дослідивши матеріали справи, колегія суддів апеляційного суду вважає за необхідне призначити у справі судову почеркознавчу експертизу, оскільки для

До того ж, виходячи з положень частини 1 статті 105 ЦПК України, призначення експертизи судом у цій справі є обов'язковим, оскільки клопотанн

Для проведення почеркознавчої експертизи необхідно надати експертній установі, окрім оригіналу дослідженого документа, вільні та експериментальні

Разом з тим, апеляційним судом встановлено, що позивач у справі ОСОБА_1 не перебуває на території України, про що містяться докази в матер

Вказані обставини свідчать про те, що у суду апеляційної інстанції (орган, який призначив експертизу) відсутня можливість відібрати та надати ек

методичних рекомендацій з питань підготовки та Міністерства юстиції України 08.10.1998 №53/5 визначено, зокрема, що для проведення дослідже

вільні та експериментальні зразки почерку (цифрових записів, підпису) особи, яка підлягає ідентифікації; уразі неможливості пред`явити за їзд тощо) як зразки слід надавати документи або інші папери, на яких рукописні тексти (підписи) достовірно виконані особою, щодо якої ст

Таким чином, експертизу слід проводити за зразками підпису ОСОБА_1 на документах, що були надані стороною позивача в судовому засіданні му арк., протокол №1 створення та засідання ініціативної групи із підготовки, скликання і проведення установчих зборів ОСББ за адресою: му арк.; заява стосовно продовження дії свідоцтва № НОМЕР_3 від 04.11.2019 р. з додатком (копія квитанції), адресована до Управління ад х арк.; нотаріальна довіреність ОСОБА_1, посвідчена приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Дерев`янку В.В. та му арк.; форма W-8BEN (Certificate of Foreign Status) мовою оригіналу (на англійській) від 01.07.2021 р. на 1- му арк.; нотаріальна довіреність ОСОБА\_1, посвідчена приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Дерев`янку В.В. т му арк.; лист АТ «Універсалбанк» від 04.11.2020 р. вих. №39894, адресований ОСОБА_1, до якого долучена заява №2 про захист персоналі ми арк.; пам`ятка про процесуальні права та обов`язки потерпілого, вручена ОСОБА_1. Слідчим Солом`янського УП ГУНП в м. Києві лейт му арк.; повідомлення про відкриття (закриття) рахунку в ВАТ «Ощадбанк» від 16.03.2000 р. на 1- му арк.; заява щодо надання послуги «Активізація картки попередньо оплаченої послуги об`ємом 1 ГБ (приймається особисто від Абонента) му арк.; договір про відкриття карткового рахунку та обслуговування платіжної карти у національній валюті - гривні в ЗАТ «ПриватБанк» від 15.03.2004 р. на 1- му арк.; договір про відкриття карткового рахунку та обслуговування платіжної карти у валюті - доларах США в ЗАТ «ПриватБанк» від 15.03.2004 р. на 1- му арк.; уніфікована митна квитанція МД-1 серія НМ № 367065 з Державної митної служби України від 30.05.2006 р. на 1- му арк.; договір про відкриття та обслуговування карткового рахунку в АКБ «Правекс-Банк» від 21.03.2005 р. № 001Т3060730 на 1- му арк.; договір про відкриття та обслуговування карткового рахунку в АКБ «Правекс-Банк» від 04.12.2005 р. б/н на 2- х арк.; договір на здійснення розрахунково-касового обслуговування з Сєвєродонецьким відділенням 7854 ВАТ «Ощадбанк» від 16.03.2000 р. на 3- х арк.; рішення власника № 4 ПП «Юридична компанія «УкрПраво» від 31.10.2013 р. на 1- му арк.; реєстраційна картка Форма 4 (про внесення змін до відомостей про юридичну особу, які містяться в Єдиному державному реєстрі н підприємств) від 31.10.2013 р. (ПП «ЮК «УкрПраво») на 1- му арк.; платіжне доручення № 1 від 26.08.2000 р. з Сєвєродонецького відділення 7854 ВАТ «Ощадбанк» на 1- му арк.; рішення засновника № 5 ПП «Юридична компанія «УкрПраво» від 03.02.2015 р. на 1- му арк.; заява про закінчення виконавчого провадження №24757156, адресована до ВДВС Солом`янського РУЮ у м. Києві від 30.12.2013 р. му арк.; реєстраційна картка Форма 6 (про підтвердження відомостей про юридичну особу, які містяться в Єдиному державному реєстрі юр підприємств) (ПП «ЮК «УкрПраво») на 1-му арк.; договір оренди житлового приміщення № 1 з Актом прийому-передачі нерухомого майна в оренду від 09.10.2017 р. на 3- х арк.; податкова декларація платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) від лютого 2016 року на 2- х арк.; податкова декларація платника єдиного податку третьої групи (юридичні особи) від 05.05.2016 р. на 1 арк.; податкова декларація пла продажу квартири АДРЕСА_1 від 18.11.2014 р., зареєстрований в реєстрі за №1021, (нотаріальний бланк НАВ №973788) на 1 арк., а тако: на 1-му арк.

Відповідно до частини 3, 4 статті 103 ЦПК України при призначенні експертизи судом експерт або експертна установа обирається сторонами за Згідно з пунктом 45 постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 року № 10 «П Забезпечуючи реалізацію процесуальних прав сторін у справі, з огляду на положення ст.ст. 12, 13 ЦПК України, для з`ясування заявлених сторо дослідного інституту судових експертиз.

Оскільки для проведення експертизи необхідний значний проміжок часу, на час проведення експертизи провадження у справі необхідно зупинити.

Керуючись статтями 12, 13, 102, 103, 104, 105, 252, 258 ЦПК України, ст. 1 Закону України «Про судову експертизу», Інструкцією про призна методичними рекомендаціями з питань підготовки матеріалів та призначення судових експертиз, затверджених наказом Міністерства юстиц

у х в а л и в:

Клопотання позивача ОСОБА_1 про призначення у справі судової почеркознавчої експертизи задовольнити.

Призначити у цивільній справі № 755/9838/23 за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2, третя особа: приватний нотаріус Київського міського нотарі: продажу та витребування майна з чужого незаконного володіння судову почеркознавчу експертизу, проведення якої доручити експертам Киї дослідного інституту судових експертиз (адреса вулиця Сім`ї Бродських, 6, Київ, 03057), попередивши експертів про кримінальну відповіда

Поставити перед експертами наступне питання:

Чи виконаний підпис у договорі купівлі-продажу квартири АДРЕСА_1 від 09 червня 2023 року, посвідченому приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Заха

Для дослідження надати експертам матеріали цивільної справи № 755/9838/23, оригінал досліджуваного документа, стосовно якого, в ухвалі суду поста вільні зразки підпису ОСОБА_1.

Роз`яснити сторонам, що відповідно до статті 109 ЦПК України у разі ухилення учасника справи від подання експертам необхідних матеріалів, документів, необхідних для проведення експертизи, оплати вартості проведення експертизи покласти на позивача ОСОБА_1 .

Провадження у справі на час проведення експертизи зупинити.

Ухвала в частині зупинення провадження може бути оскаржена в касаційному порядку до Верховного Суду протягом тридцяти днів з дня її проголошення. Якщо в судовому засіданні було проголошено лише скорочене (вступну та резолютивну частини) судове рішення, зазначений строк обчислюється з дня с

Головуючий Судді: